

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
oletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po praznike

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.530 in 10.549 za
inzerate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Švica pripravljena

Vojna se čedalje bolj širi in je sedaj, ko je v rokah ene izmed vojskujočih se strank Nizozemska izjemno njenega najjužnejšega dela kot ob morju in se mora Belgija za svoje ozemlje boriti z orožjem v roki, da je ne zadene ista usoda, v nevarnosti tudi Švica, ki s strateškega stališča pomeni možnost vdora v hrbet Maginotove črte. Vso koščičnost njenega položaja pojasnjuje dejstvo, da je ta najbolj gorata dežela v Evropi obdana od treh velikih, od katerih meji na Nemčijo od Ortlerja po levi obali Bodenskega jezera in odtod na severu do Basla ob Renu, kjer se stiska meji Nemčije in Francije, dočim se Italije na jugu dotika od Ortlerja do Zeneve, če bi dve med seboj zvezani armadi hoteli operirati proti Franciji, bi se mogli združiti pri Baslu, tako da bi morala vsa Švica postati zasedeno ozemlje; narobe pa bi seveda švicarsko ozemlje dobro služilo tudi nasprotni stranki tako v defenzivi, kakor v ofenzivi.

Mednarodno je seveda Švica zavarovana bolj kot vsaka evropska država, med katerimi v tem oziru uživa vprav privilegiran položaj. Dne 20. novembra leta 1815 je namreč po Napoleonovem padcu sklenila pariška konferenca evropskih velikih sil, da se Švici prizna večna nevtraliteta, ki veli, da ostane Švica v vseh evropskih sporih nevtralna, vse evropske sile pa se obvežejo, da nikoli v nobeni vojni ne bodo kršile neodvisnosti Švice in celoti njenega ozemlja. Takrat je tudi Švica postala splošno priznana zavetišče vseh političnih zločincev z vsega sveta, katerim bi se posrečilo zbežati na njeno ozemlje. Zgodilo se je to potem, ko je Švica, ki je to predpravo uživala že v prejšnjih stoletjih po sami tradiciji, bila od armad francoske revolucije in Napoleona napadena in od leta 1797 do zloma Napoleonove armade pri Waterloo-u oropana svoje svobode kot šelvska republika, ki je morala na svojih tleh trpeti tudi avstrijske in ruske armade kot tojno ozemlje in je morala Napoleonu dati 12.000 mož za njegov nesrečni ruski pohod. Ta doba je tembolj žalila narodno samozavest Švice, ker je njeno ljudstvo že od bitke pri Morgartnu 15. novembra leta 1315 kot svobodna zaprisežena zveza švicarskih kantonov uživalo dejansko popolno samostojnost, ki si so jo izvajala proti Habsburžanom in poslej ni bila nikoli več napadena ter v baselskem miru od 22. septembra 1494 dosegla tudi formalno priznanje, da ne pripada tako znanemu rimskemu cesarstvu. Svojo nevtralnost si je želela Švica ohraniti tudi v svetovni vojni 1914—1918, ko je prenašala ogromne gospodarske žrtve, zaradi katerih je bila novembra 1918 že blizu boljševiške revolucije, odlej pa se je notranje tako okrepila, da je danes švicarska federacija treh narodov ena najbolj solidnih na svetu in njena državna zavest ni ogrožena po nobenih večjih notranjih sporih, tako da bi se to, kar se je zgodilo na Norveškem in deloma tudi na Nizozemskem, bilo popolnoma izključeno v Švici.

Da mednarodno pravo danes Švice ne bo varovalo, je sprito totalitarne vojne, ki se na obeh straneh vodi za življenje in smrt, žal izven vsakega dvoma; obvarovana bo le, če bi se poseg na njeno ozemlje ne izplačal, predvsem pa, če bo ena in druga stran vedela, da je hrabro švicarsko ljudstvo pripravljeno upreti se vsaki kršitvi svoje državne neodvisnosti, naj pride od vzhoda, zahoda ali juga. Pripravljena pa je Švica danes tako fizično kakor moralno do vsakega tako, da bo njena obrambna sila, ki šteje ob polni mobilizaciji, izvršeni te dni, 400.000 mož, svoji nalogi do najvišje mere koi in bo predstavljala trd oreh za vsako še tako številčno armado, pri čemer: seveda visokopokrajinski značaj dežele obrambo z vsoto učinkovitostjo podpira. Zvezni predsednik Pilet-Golaz in vrhovni poveljniki armade Guisan sta točno izrazila razpoloženje vseh treh narodov Švice, da so pripravljene sebe žrtvovati za bodoči rod in za svobodo in nedotakljivost njihove domovine. Za to svobodo se je Švica borila stoletja in stoletja in jo je obranila do danes, ko so tako njeni nemški, kakor italijanski in francoski državljani enega duha in srca od najbolj konzervativne desne do socialistične leve v zavesti, da so švicarji ena sama družina od Romanshorna do Zeneve, ki ima danes eno samo skupno skrb in nalogo: da prepreči bodisi po moralni teži svojega svobodoljubnega in pravico ljubečnega ter vseskozi lojalnega stališča v tej vojni, bodisi z orožjem v roki, da bi postala žrtev obračunov, ki se je ne tičejo. Švica hoče v času, ko Evropa sama sebe uničuje, ostati simbol človečanskega bratstva, v katerem so vsa plemena, vsi jeziki in vere le dopolnjuječe se sile duha in poduhovljene prirode v službi višje enote in sloge ljudi, ki ne branijo samo svoje zemlje, ampak tudi visok ideal, in ki so po tej veri izvajali v zgodovini najslavnejše zmagе — pri Morgartnu, Sempachu, Grandsonu, Murtonu, Nancyju — za zgled vsemu omikanemu človeštvu. Kakor nihče takemu narodu ne sme zamisliti, da tudi danes izpoveduje načela, ki so mu dala v zgodovini tako odlično mesto, s katerega se je vedno oznanjala prednost pravice pred silo, tako je vsakdo tudi enako moralno obvezan, da spoštuje neodvisnost države, ki noče poseči v sedanjí spor, da postavi ob pravem času, ko se bo začela borba za mir, na tehnično svoj veliki moralni ugled, ki bo veliko pripomogel k ustvaritvi novega reda in kulturnih narodov vrednega soživljenja na svetu.

Švicarski zvezni svet je v zadnjem času storil vse, da se državljani Švice lahko čutijo varne v upravičenem polnem zaupanju na hrabro in odlično izvečbano, pa tudi tehnično prvovrstno opremljeno armado. Predvsem se je navadilo prebivalstvo, da ne veruje neresničnim vestem, ki jih izmišljata nevednost in strah, po večini pa tuja propaganda, ki si povsod prizadeva, da bi ljudstvo zbegala in njegovo moč in voljo, da se brani, oslabilo. V današnji vojni proti nevarnosti od znotraj prav tako, kakor od zunaj, in države, ki bi tega ne vedele ali se škodljivosti in nevar-

»Največja bitka v zgodovini, ki bo odločila o stoletjih«

Od Namurja do Sedana traja že več dni strašna borba — Nemci so prišli pri Sedanu s tanki čez reko — Izgube na obeh straneh so ogromne — Predstavnik francoske vlade napoveduje »spremembe oseb in načrtov«

Po šestih dneh velikega nemškega napada na zapadu, ki je vrgel ob tla Nizozemsko in zavzel skoraj polovico Belgije, se glavni sunek nikakor še ni ustavil, ampak se dozdeva, kakor da se njegova silovitost še stopnjuje. Kažejo pa se tudi tu že obrisi preizkušene nemške taktike, ki poizkuša nasprotnika obkrožiti z dveh strani, tako na malem, kakor na velikem prostoru. Nemški sunek na zapad je sedni dan po doben velikanskim kleščam, katerih ena stran poizkuša zagrabiti in okleniti zavezniško vojsko od severa v prostorih pri Anversu, druga čeljust pa grebe v osrčje zavezniških armad pri Sedanu v Franciji.

Nemško prodiranje skozi Luksemburško proti Sedanu se je sedaj izkazalo ne kot neko stransko kritje levega krila, ampak kot prodor močnejše armadne skupine, ki bi hotela po stari zgodovinski poti, po najbližji poti doseči Pariz. Udarec je prišel na prostoru, kjer se že konča Maginotova črta in pričenja tako imenovana Daladierova linija, ki pa ni tako močno utrjena, kakor meja ob Renu in Moseli. Ako bi se Nemcem na tem mestu prodor posrečil, potem bi prišli tako rekoč mimo glavne Maginotove črte, ki je v Alzaciji in Loreni, na planjavo ob Marni, torej celotnemu francoskemu obrambnemu sistemu za hrbet. Zaradi tega je umljivo, da oba nasprotnika v besnem hoju mečeta drug proti drugemu vedno nove divizije in da se je v dveh dneh razvila med Namurjem in Sedanom velika bitka, ki nas spominja na ogromne nemške poizkuse med svetovno vojno, da bi prebili francosko obrambno črto. Tako na primer na poizkus prebitja pri Arrasu v mareu leta 1918, ki je bil izveden s 70 divizijami, in na drugo bitko pri Marni, v poletju istega leta, v katero so Nemci vrgli tudi nad 30 divizij. Gotovo pa je, da v sedanjí vojni nastopa neprimerno več mehaničnega orožja in zlasti še letalstva, zaradi česar so izgube na obeh straneh naravnost strašne. Francoski ministrski predsednik gotovo ni pretiraval, ko je v parlamentu rekel, da »francoska kri teče v potokih«.

Drugo bojišče je v Belgiji, in sicer na prostoru med Anversom in Louvainom. Tu poizkušajo zavezniški rešiti Bruselj in zadržati neprestane močne napade sovražnih oklopnih oddelkov, ki bodo verjetno v najkrajšem času okrepljeni še z nemškimi četami, ki so postale proste po vdaji Nizozemske. Tudi to bojišče ni nič manj važno kakor pri Sedanu, ker se tu odloča usoda levega krila celotne zavezniške armade. Razumljivo je, da so tudi na tem prostoru boji izredno hudi in izgub polni za obe armadi.

Trenutno poteka fronta v Belgiji in severni Franciji skoraj popolnoma po isti črti, kakor je bila zgrajena med svetovno vojno tretja in zadnja obrambna nemška črta, ki so si jo pripravili za

služaj umika, le da je bila tedaj zgrajena nekoliko zapadno od Bruslja in Antverpna. Nemci so tedaj to svojo zadnjo obrambno črto nazvali Antverpen—Maas obrambna črta. Tudi sedaj zavezniški poizkušajo na tej črti ustaviti sovražni sunek. Samo napad na to črto tokrat ne prihaja od zapada, ampak od vzhoda. Nemci je jeseni leta 1918 niso mogli držati. Morda bodo zavezniški 22 let pozneje imeli več sreče. — Razlaga k zemljevidu: Glavne bitke sta pred Louvainom, Namurjem in Sedanom. Nemci so med Namurjem in Givetom ter severno od Sedana na več točkah prečkali reko Meuse.

Najhujše je pri Sedanu

Francoska poročila priznavajo resnost položaja — Nemška poročila poročajo, da so nemške čete že pred Maginotovo črto

Francoska poročila o položaju

Pariz, 16. maja. AA. Havas: Francosko poročilo se glasi: Bitka, ki divja med Namurjem in Sedanom, zavzema čedalje bolj značaj premikalne vojne ob udeležbi motoriziranih enot in letalstva. V interesu izida te bitke se ne objavljajo nobene podrobnosti o njej.

nosti takih vplivov za hrbotom v zadostni meri ne zavedale, bi morale to drago plačati. V Švici so storiли prav vse, da tako nevarnost odstranijo ali vsaj potlačijo, da ne more resno škoditi. Predvsem pa je potrebna mirna moč, ki nikomur ne dovoli dvomiti, da ima opraviti s hrabrimi ljudmi, ki jih nič ne more ukloniti. Kakor je to potrebno narodu, ki je pripravljen, da v dejanskem spopadu zmaga, tako je taka odločna pripravljenost tudi najboljše sredstvo, da se ohrani mir.

Predstavnik vojnega ministra opisuje bitko pri Sedanu

Pariz, 16. maja. AA. Reuter: Uradni predstavnik vojnega ministertva je dal sredi izjavo, da je na reki Meusi na prostoru med Namurjem in Sedanom v razmahu velika, strašna bitka. Ta bitka je besnela večerj že ves dan. Sovražnik meče v borbo ogromne množice ter napada na vsem bojišču. Nemško letalstvo upo-

rablja sorazmerno malo topništvo, zato pa se v prvih vrstah nabijajo številni motorizirani oddelki ter uporabljajo ogromna števila letal, ki s strojnimi napadajo francosko pehoto.

Leta uradna osebnost je izjavila, da se francoska pehota sijajno bori.

da je pa zaradi velike številne premoči sovražnika na nekaterih točkah popustila. V toku dneva so sovražni tanki odrinili francosko črto na treh mestih južno od Sedana na levi obali reke Meuse. Oddelki tankov, ki so prebili francosko črto, so se razšli na vse strani ter napravili veliko zmešnjavo, ki je trajala ves dan. Ko so francoski oddelki tankov izvršili protinapad, je skupno z njimi napadla tudi pehota ter se je začela borba prsa ob prsa.

Včeraj ves dan od šestih naprej so prihajala povelja, da je treba ustaviti napredovanje sovražnika in utrditi položaje, slabša mesta na bojišču pa okrepiti. Nemška vojska meče v borbo velike množice na prostoru med Namurjem in Sedanom. Vojaški krogi v Parizu izjavljajo, da položaj ni kritičen, dasi je resen. V krogih francoskega vrhovnega poveljstva vlada murna odločnost in zaganjanje.

Tri bitke:

1. med Louvainom in Anversom
2. pred Namurjem
3. pri Sedanu

Pariz, 16. maja. AA. Napadi severno in južno od Sedana so bili skrajno srditi. Spremljalo jih je običajno bombardiranje napadalnega letalstva, ki ga Nemci uporabljajo na debelo, da nadomestijo pomanjkanje topništva. Tam, kjer je bil nemški pritisk najhujši, se je francoskim četam posrečilo zadržati napad in uspešno razviti protinapad ob Meusi in pri Sedanu.

Prodor v francoske črte, globok 7 do 8 km, se ni poglobil in tudi ne razširil kljub vsemu sovražnemu prizadevanju. Nasprotno se pa zdi, da je položaj severnozahodno od Sedana najresnejši. Nemcem se je posrečilo prečkati reko Meuse in potieniti naprej oklopne oddelke, pri čemer jim dobro služi cestna mreža, ki je v tej zelo obiljeni pokrajini precej gosta. Tu je nastal najasen spopad, v katerem so trčile druga ob drugo najrazličnejše enote po načelih premikalne vojne. Francosko poveljstvo ne pove nič kako daleč so prodrl nemški oklopni oddelki. V zvezi s tem je treba pripomniti, da bi navedba teh točk prav nič ne razjasnila položaja, ker pri prodiranju nemških motoriziranih oddelkov, pogosto zelo slabih, puščajo zavezniške sile na bokih njihovih osi prodiranja nedotaknjene in obstreljujejo nemško pehoto, da ji omejujejo prodiranje.

Razume se, da igra letalstvo na obeh straneh pomembno vlogo pri razpletu takšnih položajev, in da izvršuje napade in protinapade z bombardiranjem in strojnimi obstreljevanjem oklopnih kolon in pehote. Tu se sme res govoriti o največji bitki vseh časov.

Medtem ko bitka na Meusi, ki se je začela že pred dvema dnevoma, postaja čedalje erditejša, se začena druga bitka takšnega obsega bolj proti severu, med Namurjem in Anversom. Zavezniške čete, francoske, angleške, belgijske in nizozemske, se bijejo z ramo ob rami na Zeelandu, to je otočju ob skupnem izlivu Rena, Merse in Escauta (Schelde). Glavne sovražne sile so že zdaj angažirane v tej drugi bitki v Belgiji. Nemci so že izvršili že več velikih napadov s podporo tankov, letalstva in topništva.

Vse te napade smo odbili. Na velikanski fronti od Lorene, Spodnje Alzacije in ob Renu ter od Sedana dalje se more omeniti samo bombardiranje več velikih utrdb Maginotove črte v Vogezih po nemškem težkem topništvu. Na Renu je francosko topništvo začelo srdito in uspešno obstreljevati nemške postojanke na drugem bregu in uničilo tamkajšnja skladišča.

Prodor ustavljen?

Neka uradna vojaška osebnost je danes izjavila, da so se včeraj vsi nemški poskusi, da bi pri Sedanu prodrli, izjalovili, in da je nemški napad pri Sedanu ustavljen. Napadi Nemcev severno od Namurja so se takisto izjalovili. Vzhodno od Sedana ni bilo pomembnih dogodkov. Položaj med Namurjem in Sedanom ni jasen. Čeprav utege biti resen, ne zbuja skrbi.

Gamelinova naloga

London, 16. maja. AA. Reuter: Vojaški urednik Reuterja piše: Naloga generala Gamelina je ta trenutek, da s svojimi lokalnimi rezervami ali pa z letalstvom zaustavi glavni nemški napad, še preden si bo izbral primeren prostor, kjer bo s svojimi večjimi strateškimi rezervami izvršil odločen protinapad. Toda ta stari taktični problem se ne

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrejska vremenska napoved: Oblačno in krajevno deževje.

Italija pred velikimi sklepi

Francoska poročila govore, da je „vstop Italije v vojno samo še vprašanje dni“ — Posredovanje Amerike v zadnjem trenutku

Pariz, 16. maja. t. Havas: V najbolj dobro informiranih francoskih diplomatskih krogih so prepričani, da bo Italija v najkrajšem času posegla v vojno. Do tega prepričanja so prišli na podlagi najnovejših poročil. Vstop Italije v vojno je samo še vprašanje nekaj dni. Italija je izvedla izredno obsežne vojaške priprave na francoski meji v Alpih, kakor tudi ob švicarski meji. Anglija in Francija sta večeraj italijanski vladi sicer stavili neke ponudbe, katerih vsebina ni bila objavljena. Toda — tako menijo v navedenih diplomatskih krogih — ponudbe Anglije in Francije ne morejo biti tako obsežne, kot so zahteve, ki so jih v Italiji objavljali. Na splošno prevladuje mnenje, da bi še tako velike ponudbe ne mogle spremeniti položaja in bi verjetno pri italijanski vladi pri današnjem položaju ne dosegle zaželenega uspeha, marveč bi le še okrepile italijansko-nemško zavezništvo. Angleška in francoska vlada sta se zatorej sporazumeli z mislijo, da morata biti pripravljeni na bližnji vojni nastop Italije. V Parizu in v Londonu tudi ne pričakujejo kakšnih posebnih uspehov od Rooseveltovega posredovanja in jih zanima le vprašanje, kakšno stališče bodo Zedinjene države zavzele, ko in kadar se bo Italija odločila, da vstopi v vojno proti Angliji in Franciji.

V Italiji vlada mir

Rim, 16. maja. t. Švicarska brzojavna agencija poroča, da do sedaj niti italijanski tisk, niti italijanski radio nista omenila Rooseveltovega posredovanja pri italijanski vladi. Rim je danes miren. Nobenih dijaških demonstracij ni bilo, ne večeraj, ne danes. Tudi iz drugih italijanskih mest prihajajo poročila, da vlada povsod poln mir.

Izredni ukrepi v Egiptu

Kairo, 16. maja. t. Reuter: Italijanski konzulat so razposlali svojim državljanom navodila, naj čim prej zapustijo egiptsko področje. Tudi ameriški državljani so dobili od ameriških konzularnih oblasti nasvet, naj bodo pripravljeni, da takoj odpotujejo.

Egiptska vlada je odredila, da mora civilno prebivalstvo izprazniti nekatera področja okrog Heliopolisa, ki spada med predmestja Kaira, ter nekatera področja pri Aleksandriji, kjer se nahajajo vojaške zgradbe.

Vojne vaje angleškega brodogradništva v Aleksandriji

London, 16. maja. t. Reuter: Iz Kaira poročajo, da so davi lepo slišali grmenje topov iz velike daljave ter opazili tudi snope luči, ki so se zabliskali na zahodnem nebu. Kakor se je izkazalo pozneje, je oboje prihajalo od angleškega vojnega brodogradništva, ki je imelo svoje vaje ob egiptski obali. S tem je bil dan znak, da so se pomorske vojne vaje angleškega brodogradništva začele.

Kairo, 16. maja. t. Reuter: Poročila, da bi bilo angleško vojno brodogradništvo v Egejsko morje, niso resnična. Angleško vojno brodogradništvo ima pred Aleksandrijo svoje pomorske vaje.

Grčija okrepila vojaštvo na albanski meji

Atene, 16. maja. t. Na merodajnih mestih poročajo, da je grška vlada odredila, da se posadka

grške vojske na albansko-grški meji okrepi. Na mejo je odšlo veliko vojaštva. Tamkaj se nahaja tudi vojni minister, ki mejo pregleduje.

V Berlinu nič ne vedo o kakšnih sovjetskih izjavah o Balkanu

Berlin, 16. maja. b. Tu se danes mnogo razpravljajo novice o notah, ki jih je baje Sovjetska Rusija poslala vladam v Berlinu, Rimu, Londonu in Parizu, da bo ona smatrala vsak poskus za rušenje obstoječega položaja na Balkanu kot neposredno poseganje v njene interese. Merodajni krogi v Berlinu teh vesti ne zanikajo, trdijo pa, da jim o tem ni ničesar znanega.

Bolgarija si želi miru

Sofija, 16. maja. b. Bolgarski minister zunanjih zadev Popov je izjavil dopisniku »United Press«, da se more bolgarska zunanja politika izraziti v naslednjih kratkih stavkih: Bolgarija želi mir. Največja želja bolgarske države je, da ostane daleč od sedanjih vojn. Mi smo nevtralnimi in mi hočemo storiti vse, da ohranimo našo nevtralnost. Mi hočemo živeti v miru in zato ne bomo nobeni sosedni državi, ki bi zašla v kak neprijeten položaj delali nobenih težkoč. Bolgarska država je preživela mnogo vojn in je mnogo trpela in zato Bolgarija tudi ne želi, da bi sodelovala na kakršnih koli dogodkih na Balkanu ali v Podonavju. Bolgarija meni, da je v interesu bolgarske države, da vodi sedanjo mirovno politiko tudi v bodoče.

Stališče Nemčije do jugovzhodne Evrope

Berlin, 16. maja. b. Ob priliki mobilizacije nekaterih držav jugovzhodne Evrope na merodajnih nemških mestih ugotavljajo, da se zadržanje Nemčije nasproti jugovzhodni Evropi ni spreme-

Roosevelt posreduje v Rimu

Do sedaj še ni sprejel odgovora — V Ameriki se pripravljajo na oboroževanje ogromnih obsegov

Rim, 16. maja. Havas. t. Na merodajnih mestih v Rimu priznavajo, da je predsednik Združenih držav Severne Amerike poslal Mussoliniju neko spomenico. Prišla je po uradni poti in sicer jo je ameriški veleposlanik v Rimu izročil zunanjemu ministru grofu Ciano, ki jo je dal naprej Mussoliniju. O vsebini Rooseveltovega pisma ni bilo nič objavljeno. Na merodajnih mestih pa ne zanikajo, da je Rooseveltovo posredovanje v zvezi z njegovimi prizadevanji, da se vojna ne bi razširila. Roosevelt je prevzel vlogo posrednika sedaj, ko prevladuje vtis, da bi se vojna znala razširiti tudi na sredozemsko področje.

Newyork, 16. maja. AA. Havas: »Newyork

Times« izve, da je predsednik Zedinjenih držav Roosevelt po ameriškem veleposlaniku v Rimu stopil v stik z Mussolinijem. »Newyork Times« izve, da je ta Rooseveltov korak posredovalnega pomena.

»Newyork Times« prinaša v zvezi z Rooseveltovim posredovanjem obvestilo, da ni bilo doslej uradno ničesar sporočenega in da Roosevelt doslej še ni mogel dobiti Mussolinijev odgovor. Uradni ameriški krogi z zadovoljstvom naglašajo, da je velika italijanska čezoceanska ladja »Conte di Savoia« odplula iz Genove v New York po vznožnem redu.

Prihodnji teden odločilen tudi za Ameriko

V Washingtonskih diplomatskih krogih se opaža zadnje dni nenavadna živahnost. Diplomatični predstavniki posameznih držav redno obiskujejo zunanje ministrstvo da dobe obvestila o mednarodnem položaju in možnosti pomoči Zedinjenih držav. V diplomatskih krogih v Washingtonu vlada splošno prepričanje, da bosta ta in prihodnji teden odločilna za vojno. V teh krogih razpravljajo tudi o učinkovitosti pomoči Zedinjenih držav.

Roosevelt zahteva 50.000 letal letno

Washington, 16. majnika. t. Reuter. Predsednik Roosevelt je imel danes govor, kjer je povedal, zakaj je zahteval od parlamenta, da dovoli novo izredno povečanje državnih izdatkov v oboroževalne namene. V tem govoru pravi med drugim:

Dejstvo je, da mora ameriški narod spreminiti svoje mišljenje o narodni obrambi. Presenečenja so še mnogo bolj nevarna z ozirom na čudovito bliskovitost, s katero nasprotnik lahko izvede napad. Naši interesi so obsežni in danes bolj kot kdaj prej je vseh 21 ameriških narodov edinih v tem, da je treba ameriško celino zavarovati proti napadom in tujim vdorom. Toda takšna obramba vedno bolj nujno zahteva, da imamo v rokah sredstva, s katerimi lahko hitro napad odbijemo. Želim — je dejal Roosevelt — da bi Združene države dobile takšno letalsko industrijo, ki bi bila zmožna, da zgradi 50.000 letal na leto. Država mora poskrbeti za to, da bo naša vojska razpolagala s 50.000 vojaškimi letali najboljših vrst. Skrbeti moramo, da bomo svojo armado oboroževali vedno z novim orožjem, ki bo starega zamenjalo. Sedanja vojna naročila se morajo z največjo brzino izvesti, in sicer tako, da bodo tovarne delale 24 ur dnevno. Naša obramba mora biti takšna, da ne bo nikjer ranljiva, naša varnost popolna. Tega danes ne moremo trditi, kajti naša obramba, takšna kot je danes, nam ne daje nobenih jamstev za bodočnost. Se vedno je naše načelo, naj vlada mir doma in v inozemstvu, vendar pa moramo biti pripravljeni, da bomo našli tiste milijone, ki so potrebni za našo varnost in za ohranitev ameriških svobod. Glejte, kaj se danes dogaja. Ena sama vojskujoča se država ima več letal kakor pa vsi zavezniški nasprotniki skupno. In kar je še huje, njegova proizvodnja zmožnost na teden je v pogledu letal še danes večja, kakor moč njegovih združenih nasprotnikov skupno.

Roosevelt prosi kongres, naj ne dela nobenih ovir naročilom inozemskih držav, ki so naročili v Ameriki letala. Z našega lastnega stališča bi bila takšna politika kratkovidna. Roosevelt je na koncu izrazil upanje, da bo ameriški narod našel denar za organizacijo obrambe.

krožijo nad prestolnico. Arhivi Zveze narodov so bili že prepeljani v Francijo.

London, 16. maja. t. Havas. Angleško zunanje ministrstvo je dalo nalog angleškemu konzulom v Švici, naj sporoče angleškemu državljanom, da je položaj takšen, da je zanje najboljša, ako čim prej zapuste švicarsko državo.

Italijansko službeno mnenje o položaju Anglije

Rim, 16. maja. AA. Stelani: Diplomatični urednik angleškega Stelani pripominja, da je Anglija izvela precej koristi iz nesreče svojih žrtev, ker si je prisvojila poljsko in norveško zlato. Faraerske otoke, Island ter nekatere bogate nizozemske kolonije. Toda vse to ne zadostuje, da bi se nadoknadile izgube, ki jih je Anglija imela na Norveškem in Nizozemskem. Angleški položaj na Severnem morju je zelo omajan. Nemčija je razširila svoja letalska in pomorska oporišča na Skandinaviji in Nizozemskem. Nemške čete nadaljujejo s svojim pohodom skozi Flandrijo v smeri proti Rokavskemu zalivu, kar predstavlja veliko nevarnost za Anglijo, posebno z ozirom na nadmočje nemškega letalstva. Angleška, katere ozemlje že stoletja ni bilo poprčiše vojn, mora ugotoviti, da Rokavski zaliv ne predstavlja nobenega jantstva več zanjo. Na osnovi novega položaja se da torej sklepati, da je bila razširitev vojne velika napaka za Anglijo.

Nekaj kapljic zadostuje

ODOL je močan nekaj kapljic v pol čaše vode zadostuje za učinkovito izpiranje ust. ODOL je antiseptičen in zaradi tega čuva zdravje.

Ogromno oboroževanje

Zaradi vesti, ki prihajajo iz Evrope, je vprašanje narodne obrambe Zedinjenih držav stopilo v ospredje. Posamezna ministrstva so sprejela vrsto ukrepov ter pripravljajo dopolnilne kredite.

Vojni minister Woodring je že odobril izdatek 500 milijonov dolarjev (30 milijard din) za nakup potrebnega vojnega materiala, ker je notranja proizvodnja Zedinjenih držav nezadostna. Senat je bil obveščen, da bodo ameriške tovarne v toku enega leta lahko izdelale 17.000 letal. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon, ki gre za tem, da se zviša število vpisov državljanov v vojsko za časa vojne.

Predstavnik zasebnih ladjedelnic je izjavil, da bo moral biti delovni čas podaljšan in to ne samo v ladjedelnicah, temveč tudi v vsej ostali industriji, ker je samo na ta način mogoče izvršiti vsa naročila, ki jih je priporočilo mornariško ministrstvo. Pooblaščeniki krogi izjavljajo, da bo predsednik Roosevelt predlagal nove kredite v znesku 726 milijonov dolarjev za vojsko in mogoče poleg tega še 250 milijonov dolarjev za mornarico. Ti krediti bi se uporabili predvsem za tanke, protiletalsko topništvo in strojno. Izučenih bo 7000 novih pilotov za vojno letalstvo. Gradnja vojnih ladij bo pospešena.

Nemški listi

k Rooseveltovemu posredovanju

Berlin, 16. maja. AA. DNB: Nemški listi pišejo o Rooseveltovem posredovanju pri Mussoliniju. Roosevelt je imel, predno je odposlal svoj predlog ameriškega veleposlaniku v Rimu, konferenke z raznimi osebnostmi iz najbližje okolice. Ameriški veleposlanik v Rimu je predal Mussoliniju Rooseveltovo poslanico v sredo jutraj. Ameriško zunanje ministrstvo ni objavilo nobenega uradnega sporočila o tem posredovanju.

Kako so oblečeni nemški padalci

Berlin, 16. maja. AA. DNB: V zvezi z obrekanjem sovražnikov proti nemškim padalcem je izšel s pristojnega mesta tale popis uniforme teh enot: Nemški padalci imajo kakor vsak drug član nemške obrambne sile uniformo, ki se ne da zamenjati s civilno obleko. Glavni deli padalske obleke so: smučarske hlače sive barve in letalski jopič iz rjavomodrega letalskega sukna. Preden nastopijo, si oblečejo padalci zelen platnen dres. Razen pasu padala si da padalec na glavo namesto letalske čepice še štiri čepice in močno jekleno čelado, ki se po svoji obliki nekoliko razlikuje od navadnih nemških jeklenih čelad. Takšna uniforma, naglašajo na pristojnem nemškem mestu, se nikdar ne more zamenjati s civilno obleko. Vse drugo, kar širijo o tem v tujini, so zlobne izmišljotine.

Vojna na morju

London, 16. maja. AA. Havas: V neko luko so prispeli člani ribiških ladij Russel in Heroican in povedali, kako so jih na Severnem morju napadla nemška letala. Ribiči so mirno lovili ribe, ko je priletelo neko nemško letalo in jih začelo obstreljevati iz strojinic ter obmetavati z zažigalnimi bombami. Razen tega so iz letala spuščali tudi jeklene puščice, dolge okoli 3 palce, kakršne so rabili tudi v svetovni vojni. Ladja je začela gozreti in moštvo se je moralo rešiti v rešilni čoln, dokler se ni vrnilo na ladjo, ko so veliki valovi udušili požar. Napad na »Heroican« se je izvršil v enakih okoliščinah: letalo je obstreljevalo ribiče iz strojinice iz neposredne bližine. Na ladji je v eni uri gorelo več kot 20 zažigalnih bomb.

Hrvatski kmetje se vračajo iz Sofije

Sofija, 16. maja. b. Snoči so odpotovali iz Sofije v Zagreb kmetje iz Čučerja, ki so na svoji turneji po Bolgariji pokazali evrope narodne običaje. Naš poslanik v Sofiji g. Vladimir Milanović jim je priredil na čast slavnostni sprejem, ki so se ga udeležili vidne osebnosti bolgarskega javnega življenja, predvsem bolgarski časniki.

Kaj so nemški „padalci“

Sovjetski izum, ki ga je Nemčija do skrajnosti izpopolnila

Padalni oddelki, to so vojaške edinice, ki jih spuščajo z letal v notranjost dežele v zaledje bojeve fronte, so popolnoma novo orodje, do sedaj nepoznano, ki je v zadnjih borbah na Norveškem in sedaj na vsej zahodni fronti igralo in bo še igralo izredno vlogo. Nemška vojska je iz tega orožja znala ustvariti eno svojih najbolj udarnih bojnih sredstev, ki ji pomagajo pri hitrem prodiranju v nasprotnikovo ozemlje.

Zamisel padalnih oddelkov so zasnovali v Sovjetski Rusiji. Tamkaj so se te zamisli z velikanskim navdušenjem oprijeli, doživela je velik razmah. Pred nekaj leti je bila ustanovljena organizacija, ki je imela namen širiti zanimanje za ta najnovejši »sport«, ki je imel veliko privlačnost za mladino. V tej organizaciji je bilo n. pr. leta 1938 vpisanih že 55.000 učencev, torej padalcev, ki so se vežbali v skakanju z letal s padali in spuščanju ter pristajanju na določenih mestih. Dosegli so velikanske uspehe. Dve dekleti sta se lansko leto spustili z višine 7.923 m in sta leteli skozi 4 plasti oblakov, predno sta zagledali zemljo, kjer sta lepo pristali. Posebno vojska se je zanimala za ta »sport« in ga je skušala spraviti v obseg svojega udejstvovanja. Začela je vežbati posebne oddelke, ki so se spuščali z letal oboroženi s strojinicami in raznim drugim priborom. S padali so spuščali na tla majhne tanke in topove. Vse to se je potem na zemlji zbralo v posebno udarno četo, ki je imela izpolniti posebne naloge. Po vsej Sovjetski Rusiji so imeli takšne vežbe, ki so med ljudstvom vzbujale največje zanimanje. Toda pri Sovjetih stvari niso šli na dno. Vzeli so jo bolj z zabavnega, gledališkega stališča, kakor neke vrste konjske dirke. Ni je bilo ljudske zabave brez prizorov letalskih padalcev. Iz resne zadeve se je razvijala zabava. To so pokazale tudi številne tekme, ki so jih organizirali po vsej državi. Telovadni festivali so bili to: skakanje z višine 600 m v polni vojni opremi, nato zbiranje v četo, napredovanje 10 km z maskami proti plinom, streljanje, manevriranje. Kdo bo prej, kdo bo dobil več točk. Letala so pred očmi gledalcev dvignila celo tanke visoko v zrak, jih prenesla drugam, jih spustila s padali na tla, kakor je tank hitro zbežal v bližnji gozd, od koder se je vrnil pred strmeče občinstvo. Toda bistre oči so opazile, da tank ni bil več isti. Oni, ki ga je prenašalo letalo, je bil iz mehke, lahke kovine, oni, ki je prišel pred tribune, pa je bil — pravi tank. Nemci pa so sovjetsko zamisel vzeli v roke z vso resnostjo in jo z vso temeljitostjo izpopolnili. Iz padalcev so napravili posebne vojaške edinice in jim dali posebne naloge v sklopu generalštabnih načrtov. Sovjetsko iznajdbo so z metoditnim delom izkoristili za ustvaritev enega najbolj učinkovitih orožij sodobne vojne tehnike.

Najprej so začeli z načrtnimi vežbami na suhem. Padalci imajo svoja letališča, kjer se naj-

prej pod nadzorstvom učiteljev in zdravnikov vežbajo. Vsak učenec ima dvojce padal, eno, ki ga nosi na hrbtu, drugega, ki ga nosi na trebuhu. Hrbtno padalo je najbolj važno. Drugi korak naprej je bil, da so padalu odvzeli avtomatično odskopnico, marveč se je moral vsak učenec izvežbati v tem, da je v pravem trenutku »prestrelil« zaklopnico, da se je padalo odprlo. Padalec, ko odskoči iz padala, ni več z letalom povezan z vrvi, ki padalo odpre, ampak skoči prosto in mora sam imeti prisotnost duha, da padalo odpre. To mora storiti, ko je že dosti nizko, da bi se padalo ne zamotalo v letalo, ki brzi po zraku naprej. V začetku pada padalec 54 m v sekundi. Iz letala skoči z glavo naprej! Padalec skače pri vežbanju z vso opremo. S seboj ima brzostrelno puško, malo strojnoico, ki je zložitiva, odgovarjajočo municijo za puško in strojnoico, eno zložitivo kolo, majhen čolnček iz kavčuka, malo radiooddalno postajo in za nekaj dni hrane. Vojak je torej pri odskoku težko obremenjen, kar povzroča, da bolj hitro pada in da je njegov pristaneč združen z nevarnostjo. Saj pada s hitrostjo 6 do 8 m na sekundo in mora biti izredno dobro izvežban, da se ne polomi.

Ko so vojaka izvežbali za odskoke in pristajanja po dnevi, in sicer posamič in v skupinah po več sto naenkrat, ki se spustijo iz 100 nosilnih letal, se začnejo vežbe za padanje — po noči. To je mnogo bolj nevarno, ker padalec ne vidi pod seboj ovir, na katere bo priletel. Ako pade na kakšno drevo, se padalo samo odloči in padalec prepusti samega sebi. Ako pade v vodo, mora znati plavati in je čoln tako pritrjen, da se na pritisk gumba takoj napolni z zrakom. Padalec je torej v življenjski nevarnosti, toda njegova poslušnost in disciplina sta tolikšni, da prezira tudi smrtno nevarnost, samo da izpolni postavljeno mu nalogo.

Padalec mora biti pripravljen — in tudi to je padalska šola vse predvidevala —, da pristane v sovražni deželi sredi sovražnega ljudstva. Zato im natančno odmerjene naloge. Naloge pa so na splošno sledeče: Padalci morajo v zaledju sovražne fronte če le mogoče zasesti letališča ter tako omogočiti svojemu letalstvu, da pristaja z orožjem in novimi četami. To je poglavitna vloga v sodobnem vojskovanju Nemčije. Nadalje mora padalec poškodovati prometne zveze v sovražnem zaledju, poškodovati proge, mostove, sejati nered in nemir in napraviti v sovražnem zaledju vtis, da je nasprotnik že obkoljen od vseh strani in računati, da je drzen nastop, ki vzbuja presenečenje pri nasprotniku, že pol pola do zmage.

Na Norveškem in na Nizozemskem so padalci pokazali v polnem obsegu, kako velikanske vrednosti je njihovo delo v sklopu celokupnega ofenzivnega nastopa.

Admiral Lindstroem

Odkar se je bojna vihra razvila tudi po Skandinaviji, je na Švedskem vse razburjeno, še bolj kot pred pol leta, ko se je začel rusko-finski spor. Vpoklicani so rezervisti, vežbajo delavske kolone, z mrzlično hitričo dokončavajo trdnjave in vojne zgradbe, s pospešeno naglico se oborožujejo, vadijo, vojaško vežbajo itd.

V tem ozračju je neki dogodek, ki bi ga sicer niti ne opazili, vplival kakor bomba. V središču te senzacije pa je vodilno vojaštvo in sicer sivo-lasi admiral Lindstroem, poveljnik švedskega vzhodnega brodograja.

Neki stockholmski častnik, ki v svoji gorečnosti, da bi javno še pravočasno osramotil vse morebitne »Quieslinge«, vse člane kakor nevarne »pete kolone«, je javno napadel admiral Lindstroema: da je bil pred bivšo svetovno vojno vdinjan v nem-

ški mornarici in da je z Nemko poročen. Da je to oboje zadosten vzrok, da se natančno prerešeta njegova narodna zanesljivost.

Učinek tega članka je bil nepopisen. Časopisje, parlament, vlada, generalni štab in kraljevski dvor so se silno razburili. Saj je bil vendar eden najvišjih častnikov obdolžen politične nezanesljivosti, ki je s primerjanjem s Quieslingom dobil žig veleizdaje! Toda admiral Lindstroem je storil nekaj jako pametnega. Ni pozval odgovornega urednika na dvoboj, tudi se ni ustrelil ali ločil od svoje žene. Kaj še! Odšel je v vojno ministrstvo in je vpričo ministra, prestolonaslednika in šefa generalnega štaba podal izjavo, ki jo je podkrepil s častniško prisego in ki je njena poštena vsebina jako vplivala na javnost:

»Res je,« je rekel stari admiral, »res sem služboval v nemški mornarici; res je, res sem poročen z Nemko — oboje pa na Švedskem ni nobena izjema. Toda to dvoje me ne ovira, da bi ne bil švedski patriot, to dvoje me tudi ni oviralo, da bi ne bil izpolnjeval trideset let dolgo svojih dolžnosti, kakor jih bom tudi odselej izpolnjeval. Človek utegne biti mož nemške žene, ne da bi izdal svojo domovino.«

Da bi svoje besede še bolj podčrtal, je imel o priliki krsta nove ladje govor, kjer je proglasil pripravljenost švedskega brodograja, in da bo odbil sleherni napad na svobodo Švedske.

Drug dan mu je stari kralj Gustav nalašč javno segel v roko. Spor je bil odstranjen in vsa Švedska se je oddahnila. Občutek negotovosti se je umaknil mirni zavesti, da se lahko vsakdo zanesa na svoje šefe. Nevhita je razčistila ozračje. Švedska je zdaj pomirjena, to se pravi, da je močnejša, kot je bila pred »škandalom«.

Eva Curie v Ameriki

Čezoceansko prometno letalo »Yankee Clipper« pristane v zalivu v Lizboni. Potniki vstopijo v mali motorni čoln, ki jih bo pripeljal na evropska tla. Pol ducata ljudi je, med njimi je Oton Habsburški in mlada, preprosto oblečena, a elegantna gospa. Ta gospa ima eno najslavnejših imen na svetu — in se imenuje Eva Curie.

Ze pol stoletja, odleži ko se je mlada polska dijakinja fizike na univerzi poročila s pariškim univerzitetnim profesorjem Pierrom Curiejem, slovi učenjaska družina Curie po vsem svetu. Saj sta bila oba zakonca prva strokovnjaka pri raziskavanju radija in prva raziskovalca na obme-

nem območju med kemijo in fiziko. Najstarejša hči je nadaljevala delo svojih staršev in se je poročila z znanstvenikom Pierrom Jolietjem, s prvim asistentom svojih slavnih staršev. Zakonca Joliet-Curie sta raziskovanje radija in atomov tako uspešno nadaljevala, da sta pred nekaj leti dobila Nobelovo nagrado.

Mlajša hči Pierra Curieja in gospe Marije Curiejeve (roj. Poljakinja Sklodovska), je edina članica družine, ki ni znanstvenica. A tudi ona je v službi vede, čeprav po svoje, saj je napisala življenjepis svoje velike matere, in ta življenjepis je izšel v 25 državah in v 15 jezikih, tako odlično je napisan.

Ker so tudi Američani vžhičeni zaradi knjige Eve Curiejeve »Madame Curie«, so povabili mlado avtorico k sebi. Eva je bila slovesno sprejeta po univerzah in akademijah, v klubih in literarnih krožkih in v washingtonski Beli hiši, kjer se je sam predsednik Roosevelt več ur pogovarjal z njo in ji je njegova soproga priredila javen sprejem — in na rotovžu v Newyorku.

Medtem pa je v Evropi izbruhnila sedanja vojska. Eva Curiejeva, ki je dalje potovala po USA, je postala »zastopnica Francije«. Na svojih predavanjih in nagovorih je Američanom pripovedovala o ženskah v Franciji, o njihovih skrbih in zabavah, kako da trepetajo v skrbi za može in sinove na bojiščih in kako zaupajo v pravično zmago. Na ta način je Eva Curie pridobila mnogo prijateljstva v Ameriki v prilog zaveznikov in je nehoti postala zastopnica Francije.

Vodja holandskih narodnih socialistov

se imenuje Musert in biva v Utrechtu na Holandskem, ima na sebi črno srajco, zelen usnjat pas in oranžnobarvne našitke in to naj bi označilo njegovo pripadnost k Holandiji. Gospod Musert je bil višji inženir pri utrechtskem vodovodu, dokler ga niso zaradi njegove politike odpustili. Na njegovem pisalniku stoji Mussolinijeva slika z lastnoročnim podpisom in slika Hitlerja, saj je oba ta dva obudoval, češ da sta graditelja Nove Evrope. Razen tega stoji na njegovem pisalniku slika, ki je na njej njujorški donebnik zraven pa je mladi človek, ki z obema nogama tepta Voltairova dela, Dantonove govore in Marxove knjige. Pravi, da šteje njegova stranka na Holandskem 30 do 40 tisoč udov, ki jih zaradi njih politike niso nikoli sprejeli v holandsko armado. Tudi mnogo žensk je vmes, ki imajo važno nalogo, namreč da birajo denarne prispevke za stranko in delajo propagando. Musert prejema od svoje stranke 1000 goldinarjev na mesec in upa, da postane kdaj še holandski »vodja«. Kdor bo dotlej živel, bo že to doživel...

Gospodična konzul...

Poslednji politični dogodki v severni Evropi so potisnili dve ženski-diplomati v ospredje splošnega zanimanja. To sta mrs. Harri-man, sivolasa pianistka in poslanka Amerike v Oslu, in pa gospa Kolontajeva, ruska poslanka v Stockholmu. Toda seznam ženskih diplomatk s tem še ni v kraju, dasi je splošno politična kariera eden tistih poklicev, ki ga ženske najmanj dosegajo.

Francosko zunanje ministrstvo ima dvoje jako priznanih ženskih moči med svojim uradnim svetom. Ena teh je znana gospa Thomas, voditeljica knjižnice in arhiva v ministrstvu. Druga, mlajša, pa je manj znana, čeprav ima močnejši naslov: ona je zares prva ženska, ki se v Franciji naziva generalna konzulka.

Gospodična Borel, hči iz priznane stare francoske družine je po večletnem bivanju v inozemstvu, zlasti v Angliji, vstopila v službo zunanjega ministrstva in upravlja v kulturnem oddelku ministrstva važno delo in sicer francoski eksport filmov v inozemstvo in pa francosko propagando po filmih. Odkar je sedanja vojska je namestna voditeljica v informacijskem ministrstvu in je neposredna sodelavka šefa tega oddelka, slavnega odvetnika Henryja Torrèsa. Ko je pred nekaj meseci z velikim uspehom otvorila razstavo francoskega tiska in kulture v Londonu, je bila v plačilo za svoje odlično delovanje povišana od konzula v generalnega konzula — kot prva ženska, ki ima ta naslov.

Zvest ovčarski pes

V neki alzaški obmejni vasi, od koder so se prebivalci izselili in je navzočno le vojaštvo, je ostala zapuščenca ovčja čreda, saj je bil odšel iz vasi tudi ovčar. Ovčarski pes pa je sleherno jutro, kakor je bil navajen, gnal svoje ovce na pašo, a zvečer jih je segnal nazaj v domačo stajo. To izpolnjevanje dolžnosti, ta nagon do dela, to samo po sebi umevno udejstvovanje pri izpolnjevanju vseh nalog so najbolj ganljivi dokazi zvestobe naših najboljših prijateljev — živali.

Misterij žene, ki se NIKDAR NE POSTARA

Nobene gube, nobene brazde v 45. letu! Gladka, jasna in čista koža mladega dekleta. Videti je kakor čudež, a ima vendarle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja glasovitega dermatologa, Biocel je dragocen naravni pomladilni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zda je v vsaki tubi rožnate kreme Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo ko spite. Vsako jutro ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svojo kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zajedalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvenelee polti. Pridobite si spet jasno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliske dobe. Navdušeni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite din 5,- v poštinih znamkah za poštino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 10-P, Zagreb, Praška ul. 6.

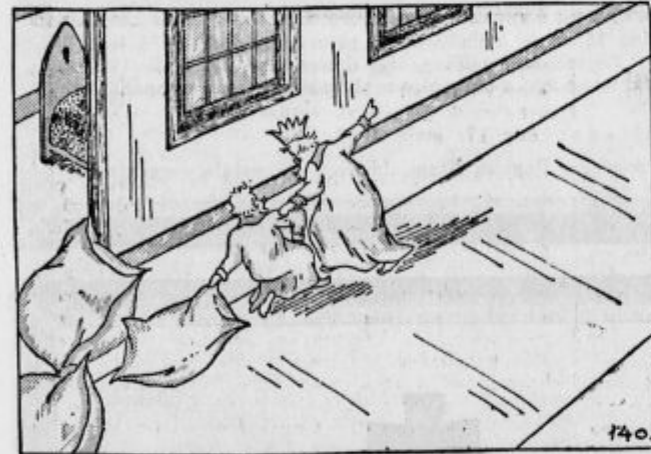

Majhen danski fantiček v pogovoru z nemškim vojakom, ki mu je posadil svojo letalsko čepico na glavo.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(139) Pricopotal je kralj. To je jezno gledal! Vendar se je morala Ančka smejeti. Kralj je bil tako smešen v svoji nočni srajci s krono na glavi. »Ali jo ima celo v postelji na glavi?« se je spraševala Ančka.

(140) Jezno je skočil kralj k Radoznalčku, ga zagrabil za roko in vlekel s seboj. Radoznalček pa je v strahu vlekel za sabo še eno blazino.

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

»Saj to so isti!« je vzkliknil Schmidt po naglem preiskovanju.

»O, ne,« je rekel smehljajoči se Kompars. »Izvedeni in jaz vam pravim, da ni mozne nobene zmede.«

»Ker sta dvojčka,« je dejal Heim, »obstoja velika podobnost. Ni redka. Res je, da je podobnost le tedaj, če sta prava dvojčka.«

»Ps...!« je vzkliknil Kompars. »Zakaj hočete, da sta dvojčka?«

»Toda...« je odgovoril Heim presenečen, »če tako lahko veljata drug za drugega. Vaše začudenje je čudno.«

»Pogledal sem zapisnik francoske armade: oficir Jurij Gaillard rezervni poročnik rojen v Quimperu 15. aprila 1890.«

»No torej! Župnik Gaillard tudi tedaj; to sem zvedel pri preiskovanju in moj spomin ni slab,« je ostro pripomnil Heim.

»Mir! mir!« je posegel vmes Strohberg. »Vedno bi se rada prepirala. Vsaj za trenutek molčita. Moram razmisljati. To je neverjetna zmešnjava. Kar zgubim se v tem. Glavo mi bo razneslo. Za vrata! Kdo je Gaillard iz Saint-Quarentina?«

Nekdo mu je razložil.

»Vsekakor,« je začel Kompars, »se naše preiskave mešajo, ker sta naša krivca ista. Dovoljujem si torej, da predlaga razdelitev vlog in načrt za delo. Čisto gotovo ni vprašanje za-pora, ampak več tihe in točne priprave. Kar se mene tiče, bom natančno preiskal zrakoplovski prostor. Vi boste nadzirali njihovo delo v Saint-Quarentinu. Vsakdanja zveza med nama ni dovoljena. Pazite pa na noč od torka na sredo. Tedaj mi morate naznaniti in povedati: »Prestopil je mestno obzidje ob tej uri, na tem kraju...«

»Ali veste, kateri dan je danes?«

»Torek,« je dejal Kompars.

»Natančno. Predvsem vam predlagam, da potrdite, da je vaša teorija prava.«

»Ste prepričani o tem?«

Poročnik je skomizgnil z rameni. Postal je besen. Dal je prav svojemu tekmeču s surovostjo, ki je nihče ni mogel razumeti. Ko je priklopel do viška, se ni znal potajiti ali obvladati.

»Seveda vsaj približno. Če kdo sreča odličnejšega človeka, mora sneti svoj klobuk. Vaš roman po fantaziji prekaša mojega v vsakem primeru. Nič ni nemogoče v vojski. Vi morate imeti prav.«

»Malo zmedeni ste, moi dragi,« je rekel Kompars zamišljen. »Neovržen dokaz točnosti moje hipoteze, pristavek o prstnih odtisih oficirja Gaillarda na ogledalu med 1. in 13. junijem sloni le na moji trditvi. Ne ugovarjajte! Rad bi vas prepričal, da ne gremo po napačni poti... Toda kako?«

»To je moja misel. Ob 2 zjutraj bo župnik na vsak način odšel zdoma in se bo vrnil oficir ali pa je še na poti. Najboljše je, da vstopiva v hišo v ulici Frairie.«

»Neumnost! S tem bi jih čisto gotovo predramila.«

»Ne. Samo eden od naju se bo javil. Rekel bo, ali ga kdo sprejme, ker so francoski ranjenci v vojaški bolnišnici zaprosili duhovnika; komandatura je postala župnika Gaillarda, da jim pride na pomoč. Neki lovec, pripeljan to jutro, gotovo ne bo prebil noči. Gospod kurat je storil vsu svojo dolžnost. Zdi se mi čisto naravno, da bo francoski svečenik pri svojem bratu ostal do zadnjega diha.«

»Ali ne veste, da...« je začel Schmidt, ki pa se je naglo ustavil in se začel tresti.

»Ne čustvenosti,« je zarežal Kompars.

»Preteveja je izvrstna in ne bo pri naših sovraž-

nikih vzbujala nobene pozornosti iz dveh raz-logov:

1. ker ne bo šel policaj v ulico Frairie;

2. ker ne bo nobenega vidnega znamenja za opazovanje oficirja, ki bo opravljal v bolnišnici vlogo duhovnika.

Drugače ne bo šlo. Zatrjeval bo, da je bolan.

Ob dveh zjutraj je Heim izdal odlok za nadzorovanje ulice. Ljudje niso videli nobene sumljivega potnika.

Pet minut pozneje je Strohberg pozvonil na vrata male hišice. Takoj se je odprlo okno v prvem nadstropju. Pokazal se je nedoločen obris v noč.

»Gospod župnik Gaillard?« je vprašal Strohberg.

»Da.«

»Francoski ranjenec umira in vas želi.«

Odgovor je prišel brez zamude.

»Dobro. V eni minuti bom zdoleje.«

Ob treh zjutraj je Huppenschlacht opazo-val župnika Gaillarda, ki je slonel v bolnišnici nad ranjenecem. Razločno je slišal izgovarjati obrazce odveze: Ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.

Ob štirih se je vrnil v ledeno in mračno sobo v kateri je bila častniška menza.

»Pravi župnik je,« je rekel.

Strohberg, Heim in Kompars so bili dolgo pogreznjeni vsak v svoj naslanjač. Zadnji se je predramil.

»Gospod kurat, ali laik ne more v nujni sili dati odveze, pod pogojem da nadomestuje duhovnika, brž ko je mogoče prejel sveto vero? Ali nismo žrtve...«

»Molčite, nesrečnik,« je rekel jezuit s silo.

»Ne veste, kaj govorite. Vsak kristjan ve, da zadostuje popolno kesanje. In če celo oficir

Gaillard ni vedel, verjemite, da bi se čutil kriv tega... no... ni besede.«

Schmidt je odšel besen proti vratom.

»Tu so odtisi,« je rekel policaj. Bolniški vratar jih je dobil, ko mu je dal ob vhodu listič v roke.«

Kompars je hitro pregledal.

»Ni dvoma, župnik Gaillard je. To dokazuje, da so zamenjali ne le ozemlje, ampak tudi dan izmene.«

»Bojazljivce,« je dejal Heim.

»No torej! Ali se bojim? Toda, dragi moj tovariš, bodiva tako strpna kakor sta ona dva. Spremeniva teorijo in to je vse. Sem že zasno-val drugo.«

»Raveden sem,« je godrnjal Heim...

»Ah! ne,« je presekla Strohberg, »le drug dan sta si izbrala.«

Tretje poglavje.

Komparsovo obotavljanje.

Sreda, 16. junija 1915.

Z veliko slovesnostjo so peljali na kolo-dvor truplo generata, ki je umrl v bolnišnici v Saint-Quarentinu. Za mrtvaškim vozom je šla vojaška godba, četa pešcev. Z orožjem v rokah je obdajala krsto, ki so jo peljali v naj-lepšem mestnem mlinskem vozu, ki ga je komandatura zaplenila z voznikom očedom Lu-dovikom vred. Sam ni bil nič manj našemljen, kakor šest mršavih temnorjavih konjčev. Bil je žalosten in ponižan, da mora biti tu edini od Francozov. Zadaj je šel generalni štab, čigar bliščeče se okrasje, svetle sablje in odsev nekaterih čepic je povzdigovalo slavo Vojaška rjava barva je izražala žalost. Bilo je kakih deset generalov in morda 200 oficirjev. Po dol-gem sprevodu in hladnem protestantskem obre-du v malem templu so se vsi začeli razhajati in pogovarjati.

CEVI

za odvođe stranišč, dimovode,
„SALONIT“ valovite strehe, ša-
blone in ves ostali
gradbeni material
dob te pri

„MATERIAL“

trgovina s stavbenim materialom
lastnik MIRO VOVK
LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 b
Telefon 27-16 Brzoi „MATERIAL“

Razpis

Občina Globoko, okraj Brežice, razpisuje prag-
matično mesto

občinskega tajnika

Šolska izobrazba: 4 razredi srednje ali tej
enake strokovne šole, odnosno spregled kvalifi-
kacije.

Zahteva se kavcija v vrednosti 5000 din, po-
polna treznost, vestnost in sposobnost prakse. —
Natančnejši pogoji se dobe pri upravi občine.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z li-
stinami po čl. 7 in 8 Uredbe o občinskih usluž-
benih, je vložiti v tridesetih dneh po objavi tega
razpisa v »Službenem listu« kr. banske uprave
pri tej občini.

Občina Globoko, dne 14. maja 1940.

LINOLEJ

voščeno platno, preproge, zavese, odeje
kupite najceneje pri »Obnovas«, F. Novak,
Jurčičeva ulica 6 — Maribor.

ZAHVALA. Ob bridki izgubi moje ljube matere, gospe

Anice Naglič

sem prejel toliko prijateljskih izrazov sožalja in tolažbe, da se
ne morem posamezno zahvaliti. Zato izražam tem potom mojo
srčno hvaležnost vsem, ki so blagi pokojnici lajšali njeno bole-
zen in ki bi jo bili radi videli in pozdravili. Posebno sem hva-
ležen vsem gg. zdravnikom, ki so storili vse, kar se je storiti
moglo. Najlepša hvala vsem, ki so ji darovali vence in cvetja,
in ki so jo spremenili k večnemu počitku. Sv. maša za pokoj
blage pokojnice bo v cerkvi Mar. Oznanjenja v soboto ob pol 8.
V Ljubljani, dne 17. maja 1940.

Vladko Naglič, kapetan bojnega broda

V globoki žalosti naznanjamo, da nas je nenadoma zapustila
naša ljuba soproga, sestra, teta, snaha in svakinja, gospa

Malka Kos roj. Nagode

soproga profesorja in uradnica mestnega knjigovodstva
in hčerkica
Marijica

Pogreb dragih pokojnic bo v petek, dne 17. maja 1940 ob 16.
iz mrtvašnice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče.
Maribor, dne 15. maja 1940.

Zalujoči soprog Ivan, profesor. — Družine: Kosova, Nagode,
Tratenšek, Pivec, Lovše, Vajt in ostalo sorodstvo.

Po volji Najvišjega in previden s poslednjimi tolažili, nas je
za vedno zapustil naš dragi mož, sin, brat, stric in itd., gospod

Jože Zupan

posestnik v Kovoru 9

Pokopali ga bomo v soboto, dne 18. maja ob 10 dopoldne
na farnem pokopališču v Kovoru.
Kovor, dne 16. maja 1940.

Marija, žena; Marija, mama; Janko, France, dr. Stanko Zupan,
bratje; Zorka Mežan, Pepca Mlinarič, Ivanka inž. Oblak, Milka
Oman, sestre — in ostalo sorodstvo.

Uprava združenja naznanja žalostno vest, da je njen zvesti član, gospod

LJUDEVIT ŽVAN

pooblaščen graditelj in rez. podporačnik

dne 15. maja 1940 umrl. — Na zadnji poti ga bomo spremili v petek, dne 17. maja
ob 15.30 iz hiše žalosti na Bledu, Zagorica 118.
Ljubljana, dne 16. maja 1940.

Združenje pooblaščenih graditeljev za dravsko banovino,
Ljubljana.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; rezultativni
oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo
dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali
oglas se plačuje tako pri naročilu, — Pri oglaših
reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka
belina vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede
malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe isčejo**Mlada natakrica**

isče službo v boljši go-
stilni kjerkoli. — Nastopi
15. maja. Mila Kovačič,
Crna 8, Brežice. (a)

Manufakturstika

vešča tudi galanterije, s
4 letno prakso, isče služ-
bo v Ljubljani ali Kra-
nju. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod 6989. (a)

Služkinja

zna nekaj kuhati ter ima
rada otroke, zna sloven-
sko in nemško, želi pre-
meniti službo do 1. junija.
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod »Postena« 7414.

Kmečko dekle

z večletnimi spricavali,
želi premeniti službo za
pomoč v kuhinji ali go-
stilni takoj ali pozneje.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 7321. (a)

Čitajte »Slovenca«

Službo dobe**Krojaškega pomočnika**

sprejme takoj Franc Pe-
ternel, Trebelno pri Mo-
kronogu.

Slasčičarskega pomočnika

samostojnega, in mladega
fanta za vsa hišna dela,
takoj sprejemem. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Slasčičar« št. 7516.

Strokovnjaka

absolutno samostojnega
upravitelja, isče tovarna
trikotazve večjega obsega.
Prav tako isče večja to-
varna usnjenih rokavic
prvovrstnega mojstra za
upravitelja, Oboje za Bel-
grad. Obširne ponudbe je
poslati na »Publitta«,
Zagreb, Ilica 9 pod 56135.

Tkalce**in prejce**

sprejme industrija
ing. Maksimovič i drug,
Pančevo.

Prodamo**En vagon krompirja**

Voltmana, drugih vrst
manjše množine — nudi
Ivan Augustin, Šk. Loka.
Cena po dogovoru.

Velika zaloga

ličnih kletk za ptice
v železnini Fr. Stupica,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 1.

Ne samo kosilnico

»Deering«, tudi kombi-
rane obračalnike za seno,
ki razstijajo in grabijo,
dobite dokler traja zaloga
v železnini Fr. Stupica,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 1.

Štorjo za stroje

strebno lepenko, trbovelj-
ski cement in ves ostali
gradbeni material — nudi
najugodnejše železnina
Fr. Stupica, Ljubljana,
Gosposvetska cesta 1.

Za cerkvene slovesnosti

gasilske prireditve, telo-
vadne in druge nastope
dobite rakete, topice, ben-
galski ogenj in ostale
pirotehnične potrebščine
v železnini Fr. Stupica,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 1.

Dobra košnja —**polna mošnja!**

Najboljše kose, kosirje,
osle in klepalnike, dobite
po najugodnejših cenah
v železnini Fr. Stupica,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 1.

koks, drva nudi**I. Pogačnik**

Ljubljana, Bohoričeva 5
telefon 20-59
Postrežba brezhibna

**Brez skrbi vozi
vsak avtomobilist**

KI IMA NA SVOJIH KOLESIH NASE
PLASCE. NUDIJO MU VARNO,
UDOBNO IN HITRO VOŽNJO. TUDI
KLJUB DANASNJIM TEŽAVAM ZA
NABAVO SIROVIN JE NJIHOVA
CENA NIZKA.

NAŠE PLASČE IZDELUJEJO LE
DOMAČI STROKOVNI DELAVCI NA
NAJMODERNEJSIH STROJIH IZ
PRVOVRSTNIH SIROVIN.

ZAGOTOVITE SI PRAVOČASNO
NASE PLASČE.

NAROČILA SPREJEMAJO VSE NAŠE
PRODAJALNE.

Rata

Pouk**Instruktorja**

za matematiko in grščino,
po možnosti akademika,
sprejemem takoj za 4. r.
klasične gimnazije. Trgo-
vina Ana Suhadolnik, Po-
ljanska 70.

STROJI**Dynamo za vrtilni tok**

10—20 Kw 380-220, staro,
v brezhibnem stanju, ku-
pim. Ponudbe v upravo
»Slov.« pod »Generators«
št. 7475.

Poxestva**Kupim hišo**

v bližini nove šišenske
cerkve. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 7171.

Hiša v Zagrebu

v središču mesta, tik Zri-
njčeva, z dvema uličnima
lokaloma, 14 stanovanj
po 2 in 3 sobe, velika
klet, dvorišče, vozi vhod
ter magacini — naprodaj
za 2.500.000 din. Vprašati
pisarno Omčikus, Zagreb,
Trg kralja Tomislava 19.

Vnajem**ODDAJO:****Kovačijo**

dobro ohranjeno, blizu
kolodvora, lahko tudi s
stanovanjem — oddam v
najem. — Andrej Skubic,
Laniše 31, Škofljica.

Stanovanja**ISČEJO:****Stanovanje**

eno- ali dvosobno, z vse-
mi pritlikinami — isčem
v predmestju Ljubljane s
1. junijem. — Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
št. 7450.

Potrji globoke žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani so-
prog, oče in svak, gospod

Josip Vidmar

zvaničnik drž. železnice

v sredo, dne 15. maja izdihnil svojo plemenito dušo v 55 letu
starosti. — Pogreb nepozabnega bo danes, dne 17. maja 1940
ob 14.30 iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče
k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. maja 1940.

Viktorija, soproga; Pepi in Nino, sinova — ter ostalo sorodstvo.

Za vedno nas je zapustil dne 16. t. m., v 64. letu
starosti, naš predobri gospod

Jože Venedig

strojevodja drž. žel. v pok. in hišni posestnik

Na zadnji poti ga bomo spremili v soboto, dne
18. maja 1940 ob pol petih popoldne, izpred mrliške
veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu, kjer
ga bomo položili v rodbinsko grobišče k večnemu po-
čitku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne
22. maja 1940 ob pol sedmih zjutraj v farni cerkvi eva-
tega Frančiška.

V Ljubljani, dne 16. maja 1940.

Žalujoča rodbina Dobravčeva

